

Azərbaycan Respublikası adından

Q Ə T N A M Ə

№ 2-2(103)-217/2018

26 aprel 2018-ci il

Bakı şəhəri

Bakı Apellyasiya Məhkəməsinin İnzibati-iqtisadi kollegiyası

hakimlər Məmmədov Vidadi Məmməd oğlu (sədrlik edən və məruzəçi), Seyidova Səriyyə Seyid qızı və Hüseynov Sərvət Qeybəli oğlundan ibarət tərkibdə, məhkəmə iclasının katibi İsmayilzadə Fərid Sabir oğlunun katibliyi, iddiaçı ləğv prosesində olan «Bank of Azerbaijan» açıq səhmdar cəmiyyətinin (onun adından ləğvedicisi Əmanətlərin Sığortalanması Fondunun) nümayəndəsi Verdiyev Kamal Əhət oğlunun iştirakı ilə

cavabdeh «RN» məhdud məsuliyyətli cəmiyyətinə qarşı pul tələbinə dair iddia ərizəsi ilə bağlı 2 sayılı Bakı İnzibati-İqtisadi Məhkəməsinin 2-2(82)-549/2017 nömrəli iş üzrə 25 dekabr 2017-ci il tarixli qətnaməsindən iddiaçı tərəfindən verilmiş apellyasiya şikayətinə əsasən iqtisadi işə açıq məhkəmə iclasında baxaraq

müəyyən etdi:

İddiaçı cavabdehə qarşı məhkəməyə müraciət edərək, cavabdehdən 37K/13 nömrəli 24.05.2013-cü il tarixli kredit müqaviləsinə əsasən əsas borc üzrə 127.000 manat, faiz borcu üzrə 78.905,79 manat, cərimə borcu üzrə 10.328,83 manat, cəmi 216.234,62 manat, 57K/13 nömrəli 04.07.2013-cü il tarixli kredit müqaviləsinə əsasən əsas borc üzrə 663.000 manat, faiz borcu üzrə 396.321,57 manat, cərimə borcu üzrə 42.137,58 manat, cəmi 1.101.459,15 manat, 38/14 nömrəli 07.03.2014-cü il tarixli kredit müqaviləsinə əsasən əsas borc üzrə 367.000 manat, faiz borcu üzrə 170.503,89 manat, cəmi 537.503,89 manat, 171K/12 nömrəli 29.12.2012-ci il tarixli kredit müqaviləsinə əsasən əsas borc üzrə 3.608.399,50 manat, faiz borcu üzrə 1.998.668,15 manat, cərimə borcu üzrə 16.538,50 manat, cəmi 5.623.606,15 manat, 36/13 nömrəli 06.03.2014-cü il tarixli kredit müqaviləsinə əsasən əsas borc üzrə 35.000 manat, faiz

borcu üzrə 16.273,18 manat, cəmi 51.273,18 manat və ödənilmiş 31 manat dövlət rüsumunun tutulması barədə qətnamə qəbul edilməsini xahiş etmişdir.

2 sayılı Bakı İnzibati-İqtisadi Məhkəməsinin 25.12.2017-ci il tarixli qətnaməsi ilə iddia rədd edilmişdir.

Birinci instansiya məhkəməsinin qətnaməsinin əsaslarına görə, məhkəməyə təqdim edilmiş ekspert rəyindən müəyyən olunur ki, 36/13 nömrəli 06 mart 2014-cü il tarixli, 57K13 nömrəli 04 iyul 2013-cü il tarixli, 38/14 nömrəli 07 mart 2014-cü il tarixli, 171K/12 nömrəli 29 dekabr 2012-ci il tarixli kredit müqavilələrindəki Borc alan qrafalarının qarşısındakı imzalar və BOA seriyalı 093882 nömrəli 06 mart 2014-cü il tarixli, BOA seriyalı 093883 nömrəli 07 mart 2014-cü il tarixli, BOA seriyalı 093880 nömrəli 24 may 2013-cü il tarixli, BOA seriyalı 093879 nömrəli 29 dekabr 2012-ci il tarixli çəklərin ön və arxa tərəfindəki imzalar, İmza qrafalarındakı imzalar faksimile klişe vasitəsilə icra edilmişdir, Faksimile klişe isə imza hesab edilə bilməz, çünki o, yalnız ştamptır. Həmçinin, imza əvəzinə faksimile ştamptının kim tərəfindən vurulduğunu da müəyyən etmək mümkün deyil. BOA seriyalı 093882 nömrəli 06 mart 2014-cü il tarixli, BOA seriyalı 093883 nömrəli 07 mart 2014-cü il tarixli, BOA seriyalı 093880 nömrəli 24 may 2013-cü il tarixli, BOA seriyalı 093879 nömrəli 29 dekabr 2012-ci il tarixli çəklərin arxa aşağı hissəsindəki imzalar hər hansı bir texniki vasitənin köməyi ilə deyil, birbaşa icra edilmişdir. Bundan başqa, imzanın əvəzinə ştamptı qoymaq qanunvericilikdə nəzərdə tutulmamışdır.

Belə olan təqdirdə məhkəmə hesab etmişdir ki, iddiaçının tələbinin əsası kimi istinad etdiyi kredit müqavilələri və çəklər borc alan hüquqi şəxsin rəhbəri tərəfindən birbaşa olaraq deyil, faksimile klişədən istifadə edilməklə imzalandığından, tərəflər arasında qanunla müəyyən edilmiş formada sadə yazılı formada kredit müqaviləsi bağlanmamış və bank tərəfindən «Jaspian PMSS» MMJ-yə müqavilə üzrə kreditin verilməsi təsdiqini tapmamışdır.

Qətnamə ilə razılaşmayan iddiaçı ondan apellyasiya şikayəti verərək, ləğv edilib, iddianın təmin olunmasını xahiş etmişdir.

Apellyasiya şikayətinin dəlillərinə görə, AR Ədliyyə Nazirliyi Məhkəmə Ekspertizası Mərkəzinin 16.10.2017-ci il tarixli ekspert rəyinə əsasən hakim hesab etmişdir ki, tərəflər arasında bu kredit müqavilələri üzrə öhdəlik hüquq münasibətinin yaranmasını təsdiq edən mötəbər sübutlar məhkəməyə təqdim edilməmişdir. Birinci instansiya məhkəməsi ekspert rəyinə əsaslanaraq digər sübutlara qiymət verməmişdir. Halbuki, kredit müqavilələrində və çəklərdə cavabdeh öz möhürü ilə kreditin imzalanmasını və vəsaitin bankdan götürülməsini təsdiq etmişdir. Kredit vəsaitlərinin alınması üçün cavabdeh tərəfindən banka müraciət olunmuşdur. Həmin müraciətləri cavabdehin direktoru Abbasov H.Ə. öz imzası və MMJ-nin möhürü ilə təsdiq etmişdir. Qeyd olunan müraciətlər nəzərə alınmaqla bank tərəfindən cavabdehə kredit vəsaitlərinin verilməsi qərara alınmışdır. Kredit alan tərəfindən imzaların ekspert rəyinə əsasən faksimile klişe vasitəsilə icra edildiyi müəyyən olunsada, qeyd olunan cavabdehə məxsus möhürün düzgünlüyündə şübhə yoxdur. Həmin möhür cavabdehin istifadəsində olub və hal-hazırda onun istifadəsindədir. Qeyd olunan möhür cavabdeh tərəfindən kredit müqavilələrinin imzalanması və möhürlə təsdiq edilməsi zamanından

başqa kredit sifarişi haqqında məlumatın (anket), müddətli öhdəliklərin və ərizələrin imzalanmasında istifadə edilmişdir. Əlavə olaraq, cavabdeh kredit vəsaitlərinin alınması zamanı şirkətin təsis sənədlərini banka təqdim etmişdir və həmin sənədlərdən kreditlərin rəsmiləşdirilməsi zamanı istifadə olunmuşdur. Javabdehə məxsus cari hesabın çıxarışından cavabdehə verilən kredit müqavilələri üzrə vəsaitlərin onun tərəfindən istifadə edilməsi görünür.

İşə apellyasiya qaydasında baxılarkən iddiaçının nümayəndəsi apellyasiya şikayətinə uyğun izahat vermişdir.

Məhkəmə kollegiyası apellyasiya şikayətinin dəlillərini Azərbaycan Respublikası Mülki Prosessual Məcəlləsinin («MPM») 372-ci maddəsinin tələblərinə müvafiq qaydada iş materialları ilə birlikdə araşdıraraq, aşağıdakıları qeyd edir.

İş materiallarında olan, borc alan qismində Tağıyev Mübariz Səlim oğlunun şəxsində «Jaspian PMSS» MMJ ilə borc verən qismində «Bank of Azerbaijan» ASJ arasında 29.12.2012-ci il tarixdə bağlanmış 171K/12 sayılı təminatlı bərpa olunan kredit xətti müqaviləsinə əsasən, borc verən borc alana 3,608.400 AZN məbləğdə 12 ay müddətinə illik 15 faizlə kredit xətti verməyi, borc alan isə kredit məbləğini qəbul etməyi, kredit məbləğini və ona hesablanmış faizləri bu müqavilədə nəzərdə tutulmuş şərtlərlə və müddətdə geri qaytarmağı öhdəsinə götürmüşdür.

«Bank of Azerbaijan» ASJ ilə «Jaspian PMSS» MMJ arasında 07.03.2014-cü il tarixdə bağlanmış 38/14 sayılı təminatlı bərpa olunan kredit xətti müqaviləsinə əsasən, borc verən borc alana 367.000 manat məbləğdə 12 ay müddətinə illik 15 faizlə kredit verməyi, borc alan isə kredit məbləğini qəbul etməyi, kredit məbləğini və ona hesablanmış faizləri bu müqavilədə nəzərdə tutulmuş şərtlərlə və müddətdə geri qaytarmağı öhdəsinə götürmüşdür.

Eyni tərəflər arasında 04.07.2013-cü il tarixdə bağlanmış 57K/13 sayılı təminatlı bərpa olunan kredit xətti müqaviləsinə əsasən iddiaçı cavabdehə 663.000 AZN məbləğdə, 06.03.2014-cü il tarixdə bağlanmış 36/13 sayılı təminatlı bərpa olunan kredit xətti müqaviləsinə əsasən 35.000 AZN məbləğdə, 24.05.2013-cü il tarixdə bağlanmış 37K/13 sayılı təminatlı bərpa olunan kredit xətti müqaviləsinə əsasən 127.000 AZN məbləğdə 12 ay müddətə illik 15 faizlə kredit xətti verməyi, borc alan isə kredit məbləğini qəbul etməyi, kredit məbləğini və ona hesablanmış faizləri bu müqavilədə nəzərdə tutulmuş şərtlərlə və müddətdə geri qaytarmağı öhdəsinə götürmüşdür.

İddiaçı tərəfindən Məhkəməyə «Jaspian PMSS» MMJ-nin direktoru M.Tağıyevin şəxsində cəmiyyətə 3,601.180 manat verilməsinə dair 29.12.2012-ci il tarixli BOA seriyalı 093879 sayılı, 34.504 manat verilməsinə dair 06.03.2014-cü il tarixli BOA seriyalı 093882 sayılı, 363,150 manat verilməsinə dair 07.03.2014-cü il tarixli BOA seriyalı 093883 sayılı, 125,600 manat verilməsinə dair 24.05.2013-cü il tarixli BOA seriyalı 093880 sayılı çeklər təqdim edilmişdir.

İddiaçının 12.05.2017-ci il tarixli 1346, 1347, 1348, 1349 və 1350 nömrəli maliyyə arayışlarından görünür ki, «Jaspian PMSS» MMJ-nin 12.04.2017-ci il tarixə 04.07.2013-cü il tarixli 57K/13 sayılı müqavilə üzrə cəmi 1,101.459.15 manat, 06.03.2017-ci il tarixli 36/13 sayılı müqavilə üzrə 51,273.18 manat, 07.03.2014-cü il

tarixli 38/14 sayılı müqavilə üzrə 537,503.89 manat, 29.12.2012-ci il tarixli 171K/12 sayılı müqavilə üzrə 5,623.606.15 manat məbləğində borcu vardır.

1 sayılı Bakı İnzibati-İqtisadi Məhkəməsinin 2-1(81)-1404/2016 nömrəli iş üzrə 01.02.2016-cı il tarixli qərarı ilə «Bank of Azerbaijan» ASJ müflis elan edilmiş, iflas proseduruna başlanılmış, Əmanətlərin Sığortalanması Fondu Bankın ləğvedicisi təyin edilmişdir.

İşdə olan Kommersiya hüquqi şəxslərin dövlət reyestrindən 25.10.2016-cı il tarixli çıxarışdan müəyyən olunur ki, «Jaspian PMSS» MMJ və bir sıra cəmiyyətlərin ona qoşulması nəticəsində «RN» MMJ yenidən təşkil edilmişdir və sonuncu, «Jaspian PMSS» MMJ-nin hüquqi varisidir.

İddiaçı tərəfindən 10.05.2017-ci il tarixdə cavabdehə pretenziya qaydasında xəbərdarlıq ünvanlanaraq, 24.05.2013-cü il tarixli 37K/13 sayılı müqavilə üzrə cəmi 127.000 manat, 04.07.2013-cü il tarixli 57K/13 sayılı müqavilə üzrə cəmi 663.000 manat, 07.03.2014-cü il tarixli 38/14 sayılı müqavilə üzrə 367.000 manat, 29.12.2012-ci il tarixli 171K/12 sayılı müqavilə üzrə 3,608.400 manat, 06.03.2014-cü il tarixli 36/13 nömrəli kredit müqaviləsinə əsasən 35.000 manat təşkil edən borc məbləğinin 10 gün müddətdə ödənilməsi xahiş edilmiş, əks təqdirdə məhkəməyə müraciət olunacağı barədə xəbərdarlıq olunmuşdur.

İş materiallarına əlavə edilmiş kredit müqavilələrindəki və kreditin verilməsi barədə çeklərdə olan imzaların «Jaspian PMSS» MMJ-nin direktoru tərəfindən şəxsən və ya faksimile klişe vasitəsilə icra edilib-edilməməsinin müəyyən edilməsi məqsədilə birinci instansiya məhkəməsinin 18.07.2017-ci il tarixli qərarı ilə məhkəmə texniki ekspertizası təyin edilmişdir.

AR Ədliyyə Nazirliyi Məhkəmə Ekspertizası Mərkəzinin 09.10.2017-ci il tarixli 24132 sayılı ekspert rəyinə əsasən, tədqiqata təqdim edilmiş 36/13 nömrəli 06.03.2014-cü il tarixli, 57K/13 nömrəli 04.07.2013-cü il tarixli, 38/14 nömrəli 07.03.2014-cü il tarixli, 171K/12 nömrəli 29.12.2012-ci il tarixli kredit müqavilələrinin aşağı sağ küncündəki imzalar, BOA seriyalı 093882 nömrəli 06.03.2014-cü il tarixli, BOA seriyalı 093883 nömrəli 07.03.2014-cü il tarixli, BOA seriyalı 093880 nömrəli 24.05.2013-cü il tarixli, BOA seriyalı 093879 nömrəli 29.12.2012-ci il tarixli çeklərin üz tərəfindəki və arxa yuxarı hissəsindəki imzalar faksimile klişe vasitəsilə icra olunmuşdur. Tədqiqata təqdim edilmiş 37K/13 nömrəli 24.05.2013-cü il tarixli kredit müqaviləsindəki imzalar, BOA seriyalı 093882 nömrəli 06.03.2014-cü il tarixli, BOA seriyalı 093883 nömrəli 07.03.2014-cü il tarixli, BOA seriyalı 093880 nömrəli 24.05.2013-cü il tarixli, BOA seriyalı 093879 nömrəli 29.12.2012-ci il tarixli çeklərin arxa aşağı hissəsindəki imzalar hər hansı bir texniki vasitənin köməyi ilə deyil, birbaşa icra edilmişdir.

Məhkəmə kollegiyası hesab edir ki, mübahisənin qanuni və əsaslı həllinə nail olmaq üçün iş aşağıdakı mülki qanunvericilik normaları tətbiq olunmalıdır.

Azərbaycan Respublikası Mülki Məcəlləsinin («MM»):

5.3-cü maddəsinə əsasən, mülki hüquq münasibətlərinin subyektləri öz hüquq və vəzifələrini vicdanla həyata keçirməyə borcludurlar;

442-ci maddəsinə görə, öhdəliyin icra edilməməsi dedikdə onun pozulması və ya lazımınca icra edilməməsi (vaxtında icra edilməməsi, mallarda, işlərdə və xidmətlərdə qüsurlarla və ya öhdəliyin məzmunu ilə müəyyənləşdirilmiş digər şərtləri pozmaqla icra edilməsi) başa düşülür;

443.1-ci maddəsinə əsasən, öhdəliyini icra etməyən borclu kreditora dəymiş zərərin əvəzini ödəməyə borcludur. Borclunun üzərinə öhdəliyi pozmağa görə məsuliyyət qoyulmadıqda bu qayda qüvvədə olmur;

445.2.1-ci maddəsinə görə, öhdəliyin onun icrası üçün müəyyənləşdirilmiş müddətdə icra edilməməsi borclunun icranı gecikdirməsi sayılır. Bunun nəticəsində icranı gecikdirmiş borclu gecikdirmə nəticəsində vurduğu zərər üçün və gecikdirmə zamanı təsadüfən baş vermiş icra mümkünsüzlüyünün nəticələri üçün kreditor qarşısında məsuliyyət daşıyır;

448.1-ci maddəsinə əsasən, əgər bu Məcəllə ilə və müqavilə ilə ayrı qayda müəyyənləşdirilməyibsə, borclu onun risk dairəsinə daxil olan öhdəliklərin icra edilmədiyi bütün hallar üçün cavabdehdir;

448.2-ci maddəyə görə, borclu öz öhdəliklərinin hər bir təqsirli pozuntusu (hərəkət və ya hərəkətsizlik) üçün məsuliyyət daşıyır;

448.4-cü maddəyə əsasən, borclu öhdəliyin pozulmasına görə bu şərtlə məsuliyyət daşımır ki, pozuntunun onun cavabdeh olmadığı haldan irəli gəldiyini və müqavilə bağlanarkən onun həmin halı nəzərə ala biləcəyini, yaxud bu halı və ya onun nəticələrini istisna edə və ya aradan qaldıra biləcəyini gözləməyin mümkün olmadığını sübuta yetirsin;

739.1-ci maddəsinə görə, borc müqaviləsinə görə iştirakçılardan biri (borc verən) pula və ya digər əvəz edilən əşyalara mülkiyyət hüququnu digər iştirakçıya (borc alana) keçirməyi öhdəsinə götürür, digər iştirakçı (borc alan) isə aldığı borcunu müvafiq olaraq pul və ya eyni keyfiyyətdə və miqdarda olan eyni növlü əşyalar şəklində borc verənə qaytarmağı öhdəsinə götürür;

739.2-ci maddəsinə əsasən, borc müqaviləsinin predmeti hər hansı pul məbləği olduqda, o, kredit müqaviləsi adlandırılır.

İşin müəyyən edilmiş faktiki hallarına mübahisənin maddi hüquqi əsasları baxımından hüquqi qiymət verən məhkəmə kollegiyası qeyd edir ki, tərəflər arasında bağlanmış mülki əqdlər kredit müqavilələridir. Ona görə də tərəflərin münasibətlərinə həmin müqaviləyə dair qaydalar tətbiq edilməlidir.

İşdən də göründüyü kimi, tərəflər arasında mülki hüquq münasibətlərini tənzimləyən yazılı kredit müqavilələri bağlansa da, cavabdeh 37K/13, 57K/13, 36/13 və 38/14 nömrəli kredit müqavilələri üzrə heç bir ödəniş etməmiş, 171K/12 nömrəli müqavilə üzrə isə 10.09.2014-cü il tarixdə cəmi 620,11 manat ödəniş etmiş, bununla da üzərinə düşən öhdəliklərini yerinə yetirməmişdir. 12.05.2017-ci il tarixli 1346, 1347, 1348, 1349 və 1350 nömrəli maliyyə arayışlarına əsasən, hazırda cavabdehin iddiaçıya 37K/13 nömrəli 24.05.2013-cü il tarixli kredit müqaviləsinə əsasən əsas borc üzrə 127.000 manat, faiz borcu üzrə 78.905,79 manat, cərimə borcu üzrə 10.328,83 manat, cəmi 216.234,62 manat, 57K/13 nömrəli 04.07.2013-cü il tarixli kredit müqaviləsinə əsasən əsas borc üzrə 663.000 manat, faiz borcu üzrə 396.321,57 manat, cərimə borcu

üzrə 42.137,58 manat, cəmi 1.101.459,15 manat, 38/14 nömrəli 07.03.2014-cü il tarixli kredit müqaviləsinə əsasən əsas borc üzrə 367.000 manat, faiz borcu üzrə 170.503,89 manat, cəmi 537.503,89 manat, 171K/12 nömrəli 29.12.2012-ci il tarixli kredit müqaviləsinə əsasən əsas borc üzrə 3.608.399,50 manat, faiz borcu üzrə 1.998.668,15 manat, cərimə borcu üzrə 16.538,50 manat, cəmi 5.623.606,15 manat, 36/13 nömrəli 06.03.2014-cü il tarixli kredit müqaviləsinə əsasən əsas borc üzrə 35.000 manat, faiz borcu üzrə 16.273,18 manat, cəmi 51.273,18 manat olmaqla, ümumilikdə 7.530.076,99 manat məbləğdə borcu qalmışdır.

Belə olan halda, məhkəmə kollegiyası hesab edir ki, onun risk dairəsinə daxil olan öhdəliklərin icra edilmədiyi bütün hallar və öz öhdəliklərinin hər bir təqsirli pozuntusu (hərəkət və ya hərəkətsizlik) üçün məsuliyyət daşıyan cavabdeh müqavilələrin icrası şərtlərini pozaraq, iddiaçıdan aldığı kredit borclarını müqavilələrlə nəzərdə tutulan 12 ay müddətdə ödəmədiyi, yəni müqavilə üzrə öhdəliklərini lazımı qaydada yerinə yetirmədiyi üçün iddiaçıya olan bütün borclarını ödəməlidir.

Məhz bu mənada məhkəmə kollegiyası apellyasiya şikayəti ilə razılaşır və onun dəlillərini əsaslı sayır. Belə ki, birinci instansiya məhkəməsi yalnız ekspert rəyinə əsaslanmış, digər sübutlara isə heç bir hüquqi qiymət verməmişdir. Halbuki, məhkəmə sübutlara obyektiv, qərəzsiz, hərtərəfli və tam baxdıqdan sonra həmin sübutlara tətbiq edilməli hüquq normalarına müvafiq olaraq qiymət verir. Heç bir sübutun məhkəmə üçün qabaqcadan müəyyən edilmiş qüvvəsi yoxdur (MPM-88). Ekspertin rəyi məhkəmədə tədqiq olunur və digər sübutlarla yanaşı qiymətləndirilir (MPM-101.3). Ekspertin rəyi məhkəmə üçün məcburi deyildir və bu Məcəllənin 88-ci maddəsində müəyyən edilmiş qaydalar üzrə məhkəmələr tərəfindən qiymətləndirilir (MPM-103.1).

Bundan əlavə, birinci instansiya məhkəməsi Məhkəmə Ekspertizası Mərkəzinin 09.10.2017-ci il tarixli rəyi ilə tədqiqata təqdim edilmiş 37K/13 nömrəli 24.05.2013-cü il tarixli kredit müqaviləsindəki imzaların, BOA seriyalı 093882 nömrəli 06.03.2014-cü il tarixli, BOA seriyalı 093883 nömrəli 07.03.2014-cü il tarixli, BOA seriyalı 093880 nömrəli 24.05.2013-cü il tarixli, BOA seriyalı 093879 nömrəli 29.12.2012-ci il tarixli çeklərin arxa aşağı hissəsindəki imzaların hər hansı bir texniki vasitənin köməyi ilə deyil, birbaşa icra edilməsini də nəzərə almamış, həmin hissədə də iddianı rədd etmişdir.

Məhkəməyə təqdim edilmiş müqavilələrdən və çeklərdən isə görünür ki, cavabdeh öz möhürü ilə kredit müqaviləsinin imzalanmasını və vəsaitin bankdan götürülməsini təsdiq etmişdir. Kredit alan tərəfindən imzaların bəzilərinin ekspert rəyinə əsasən fakismile klişe vasitəsilə icra edildiyi müəyyən olunsada, müqavilələri təsdiq edən cavabdehə məxsus möhürün düzgünlüyünə şübhə yoxdur. Həmin möhür cavabdehin istifadəsində olmuşdur və hal-hazırda da istifadəsindədir. Qeyd olunan möhür cavabdeh tərəfindən kredit müqavilələrinin imzalanması və möhürlə təsdiq edilməsindən başqa, kredit sifariş haqqında məlumatın (anket), müddətli öhdəliklərin və ərizələrin təsdiq olunmasında da istifadə edilmişdir. Javabdehə məxsus cari hesabdan çıxarışdan da görünür ki, ona verilən kredit müqavilələri üzrə vəsaitlər sonuncu tərəfindən istifadə edilmişdir. Bundan əlavə, faksimile klişe də cavabdehin qanuni nümayəndəsinin imzasının texniki vasitəsi ilə kağıza köçürülməsidir və yalnız

sonuncuya məxsusdur. Bir şəxsin imzası faksimile klişə vasitəsilə başqası tərəfindən istifadə oluna bilməz və təcrübədə də bunun əksinə rastlanmamışdır.

Digər tərəfdən, məhkəmə kollegiyası cavabdehin həm birinci, həm də apellyasiya instansiyası məhkəmələrinin iclaslarına heç bir üzrlü səbəb göstərmədən gəlməməsinə də tənqidi yanaşır və onun kredit müqavilələrini mübahiləndirməsində səmimi olmadığı qənaətindədir. Javabdehin bu hərəkətləri MM-in 5.3-cü maddəsində təsbit olunan prinsiplə də uzlaşmır.

Məhz bu mənada məhkəmə kollegiyası formal mülahizələrlə məsuliyyətdən yayınmağa cəhd edən cavabdehin iddiaçı tərəfindən hesablanan faiz və cərimə məbləğlərini birbaşa və açıq mübahisə etməməsinə də nəzərə alaraq, peşəkar kredit təşkilatı olan iddiaçının faiz və cərimə hesablamaları ilə razılaşmamaq üçün əsas görmür.

Beləliklə, hazırkı iqtisadi işə apellyasiya qaydasında baxan məhkəmə kollegiyası yuxarıda qeyd olunanlara məcmu halda hüquqi qiymət verərək hesab edir ki, məhkəmə tərəfindən müəyyən olunmuş hesab edilən iş üçün əhəmiyyətli hallar qətnamədə qeyri-mötəbər və ziddiyyətli sübutlarla təsdiq edildiyi (MPM-389) və məhkəmə müəyyən edilmiş faktlardan tərəflərin qarşılıqlı münasibətləri üzrə səhv nəticəyə gəldiyi üçün (MPM-390), birinci instansiya məhkəməsinin iddianı rədd etməklə əlaqədar gəldiyi nəticə faktiki cəhətdən əsassız, maddi və prosessual hüquq normalarının tətbiqi baxımından qanunsuzdur. Bununla bağlı olaraq, apellyasiya şikayəti təmin edilməli, birinci instansiya məhkəməsinin qətnaməsi ləğv edilməli (MPM-385.1.3, 385.1.4), iş üzrə yeni qətnamə qəbul edilməli (MPM-384.0.2), iddia təmin edilməli, ödənilmiş dövlət rüsumları və ekspertiza tədqiqatının dəyəri cavabdehə aid edilməlidir (MPM-119.1).

Göstərilənlərə əsasən və MPM-in 392, 402 və 405-ci maddələrini rəhbər tutaraq, məhkəmə kollegiyası

qəət etdi:

İddiaçı, ləğv prosesində olan «Bank of Azerbaijan» açıq səhmdar cəmiyyətinin (onun adından ləğvedicisi Əmanətlərin Sığortalıması Fondunun) apellyasiya şikayəti təmin edilsin.

2 sayılı Bakı İnzibati-İqtisadi Məhkəməsinin 2-2(82)-549/2017 nömrəli iş üzrə 25 dekabr 2017-ci il tarixli qətnaməsi ləğv edilsin.

İş üzrə yeni qətnamə qəbul edilsin.

İddia təmin edilsin.

Kredit müqavilələrinə əsasən cavabdeh «RN» məhdud məsuliyyətli cəmiyyətindən iddiaçı ləğv prosesində olan «Bank of Azerbaijan» ASJ-nin xeyrinə 7.530.076,99 manat (yeddi milyon beş yüz otuz min yetmiş altı manat doxsan doqquz qəpik) məbləğdə borc və ödənilmiş 45 manat məbləğdə dövlət rüsumunun əvəzi tutulsun.

Javabdeh «RN» MMJ-dən 67 (altmış yeddi) manat məbləğdə ekspertiza tədqiqatının dəyəri tutularaq Azərbaycan Respublikası Ədliyyə Nazirliyi Məhkəmə

Ekspertiza Mərkəzinin hesabına (büdcə təsnifatının kodu 142319, büdcə səviyyəsinin kodu 3, ekspertiza xərci, Dövlət Xəzinadarlığı Agentliyi, kod 210005, VÖEN 1401555071, Müxbir hesab: AZ41NABZ01360100000000003944 SWIFT BİK JTREAZ22, Məhkəmə Ekspertiza Mərkəzi VÖEN 1700326621, hesab: AZ34JTRE00000000000002088501) ödənilsin.

Qətnamədən rəsmi qaydada verildiyi gündən 2 (iki) ay müddətdə Bakı Apellyasiya Məhkəməsi vasitəsi ilə Azərbaycan Respublikası Ali Məhkəməsinin İnzibati-iqtisadi kollegiyasına kassasiya şikayəti verilə bilər.

HAKİMLƏR

Vidadi Məmmədov